

HIVATKOZÁSOK:

¹ Bartók a *Szlovák népdalok* egyetlen kötetének kiadását sem élte meg. Az első kötet 1959-ben, tehát halála után 14 évvel jelent meg (a Szlovák Tudományos Akadémia Népzenei Osztályának kiadásában), a második pedig 1970-ben, halálát követő negyedik évszázaddal.

² Bartók Béla levelei. Szerkesztette Demény János. Zeneműkiadó, Budapest, 1955. Második rész: Csehszlovákiai levelek – Ladislav Burlas gyűjtése. E rész előszava ismerteti a szlovákiai anyag forrásaira utaló fontos és részleges információkat. „E kötet második részét alkotó szlovákiai levelek Bartók és a

szlovák zene kapcsolatának több jelentős dokumentumát tárják fel [...] Az itt közölt szlovákiai levelek öt forrásból származnak: Albrecht Sándor 22, Németh László István 20, a *Matica Slovenská* irodalmi archívuma 14, Ivan Ballo 9, Mikuláš Schneider –Trnavský 1 levéllel járult hozzá kötetünkhöz, melybe a fentiekén kívül 5 levél került Miloš Ruppeldt hagyatékából [...]” (217 – 226. o.)

³ Pintér Csilla Mária, a könyvbemutató elhangzott szövege, kézirat alapján.

⁴ Pintér Mária Csilla, a könyvbemutató elhangzott szövegének, kéziratának alapján.

Horváth Géza

Felkészítő feladatok a matematikai tesztelésre – IV. rész

Ebben a számban az egyenlettel megoldható szöveges feladatokkal foglalkozunk. Amennyiben az adott feladat megoldató következtetéssel is, a tanulók próbálkozzanak meg mindkét móddal!

- Két (nem feltétlenül egész) szám összege 18, különbsége 7. Melyik ez a két szám?
- Négy jó barát életkorainak összege 47 év. Hány évesek voltak összesen hat évvel ezelőtt?
- Janka egy könyvet 4 nap alatt olvasott el. Első nap elolvasta a könyv harmadát, második nap a hatodát, harmadik nap a hátralévő rész felét, és a negyedik napra 30 oldala maradt. Hány oldalas volt a könyv?
- Egy műhelyben 38-an dolgoztak. A megváltozott technológia miatt egy férfit és egy nőt más munkahelyre irányítottak át, és most pontosan kétszer több férfi dolgozik, mint nő. Hány nő és hány férfi dolgozott eredetileg a műhelyben?
- 4 üres üdítőpalackért egy teli palack üdítőt vásárolhunk. Az üdítő árának hány százalékát teszi ki a palack ára?
- Két természetes szám szorzata 15. Ha az egyiket 6-tal növeljük, a szorzat 33-ra nő. Melyik ez a két szám? (Megj.: Gondolj az oszthatóságra!)
- Egy úszócsapat egy versenyről 15 éremmel tért haza, amelyek együttes tömege 462 g volt. Hány arany- és hány ezüstéremmel tértek haza, ha egy aranyérem tömege 38 g, egy ezüstéremé 20 g, és tudjuk, hogy egyetlen bronzéremet sem szereztek?
- Egy autó 4 óra alatt tette meg az A városból B városba vezető utat. Visszafelé 15 km/h-val nagyobb sebességgel haladt, így 48 perccel korábban ért vissza. Milyen messze van a két város egymástól?
- Az iskolát 500 tanuló látogatja. A tanév végén a tanulók 20%-át kitüntették. A fiúk 18%-a, a lányoknak pedig 23%-a kapott dicséretet. Hány fiú és hány leány jár az iskolába?
- Hány %-os alkoholt kell hozzáönteni 8 liter 15%-os alkoholhoz, hogy a keverék 20 liter 25%-os alkohol legyen?
- Hány liter 85 °C-os vizet kell hozzáönteni 50 liter 25 °C-os vízhez, hogy a keverék hőmérséklete 30 °C legyen?
- Egy ketrecben nyulak és fácánok vannak. Hány nyúl és hány fácán van a ketrecben, ha az állatoknak összesen 53 fejük és 168 lábuk van?
- 1 liter víz tömege 1 kilogramm, 1 liter sósavé 1,1 kg. 40 liter keverék tömege 40,8 kg. Hány százalékos a keverék?
- Két város távolsága 225 km. 7⁰⁰ órakor elindul egymással szemben egy kerékpáros 18 km/h és egy személyautó 55 km/h átlagsebességgel. Mikor és hol találkoznak?
- Imre 8 órakor kerékpáron elindult a szomszédos faluba, és 16 km/h sebességgel haladt. Fél órával később motorkerékpárral utánament Béla 40 km/h sebességgel. Mikor és a falutól hány km-re érte utol Imrét?
- A város B várostól 180 km-nyire fekszik. 9 órakor elindult A-ból B felé egy teherautó 42 km/h sebességgel, 10 órakor pedig egy személyautó a B városból az A felé 55 km/h sebességgel. Mikor és hol találkoztak?
- A talpfákat három fűrésztelep szállítja. Az egyik 5, a másik 6, a harmadik 7 (8 órás) munkanap alatt tudná az összes talpfát leszállítani. Mennyi idő alatt szállítják le a talpfákat együtt?
- A medencét az egyik cső 54 perc alatt, a másik 1 óra 48 perc alatt tölti meg. Mennyi idő alatt telik meg a medence, ha mind a két cső nyitva van?
- Az egyik ládában 65 kg-mal több burgonya van, mint a másikban. Mennyit tegyünk át az első ládából a másodikba, ha azt akarjuk, hogy az elsőben 25 kg-mal több legyen, mint a másodikban?
- Az egyenlő szárú háromszög alapja 3,5 cm-rel rövidebb, mint a szára. A háromszög területe 58 cm. Számítsd ki az oldalak hosszát!
- Dóri a kiskertjükben paradicsomot palántáz. Ha óránként 9 helyett 12 palántát ültetne ki, akkor 1 órával korábban végezne a munkával. Hány palántát kell kiültetnie?
- Három újságíró egy munkáért összesen 600 euró tiszteletdíjat kapott. Az első 30%-kal kevesebbet, mint a második, a harmadik pedig 60 euróval többet, mint a második. Hány eurót kaptak külön-külön?
- Az apa életkora háromszor annyi, mint a fiáé. 9 évvel ezelőtt az apa 6-szor idősebb volt, mint a fia. Mennyi most az apa és a fiú életkorának összege?
- *Bontsd fel az 57-et két számra úgy, hogy a két szám négyzetének különbsége 57 legyen!
- Az egyik raktárban 4,5 tonnával több burgonya van, mint a másikban. Melyik raktárban lesz több burgonya, ha az elsőből átszállítanak 2,3 tonnányit a másikba?
- Egy dobozban 15 fehér és néhány piros kocka van. Annak valószínűsége, hogy látatlanban a dobozból fehér kockát húzunk ki, 20%. Hány piros kocka van a dobozban?
- Egy szám háromszorosának és egy másik szám ötszörösének az összege 50. Az első szám ötszörösének és a második szám kétszörösének a különbsége 11. Határozd meg a két számot!
- Egy mázolóknak 15 óráig, egy másik mázolóknak 12 óráig tartott volna a kerítésfestés. Hogy 4 óra alatt elkészüljenek a munkával, felkértek egy harmadik mázolókat is,

- hogy segítsen. Hány óra alatt végezte volna el a munkát a harmadik mázoló?
29. Matyi 4 nap alatt olvasott el egy könyvet. Az első nap a könyv egyharmadát, a második nap az egyhatodát, a harmadik nap a negyedét olvasta el, és az utolsó napra maradt még 30 oldala. Hány oldalas a könyv? (Oldd meg következtetéssel is!)

30. A Zrínyi Ilona Matematikaversenyen a nyolcadikosoknak 30 feladatot kell megoldaniuk. Minden feladatért kapnak egy-egy pontot, a jó válaszáért még válaszonként 4-4 pontot. A rossz válaszáért 1 pontot levonnak, a megválaszolatlanul maradt feladatokért nem vonnak le és nem is adnak pontot. Dénesnek 4 rossz válasza volt, és összesen 114 pontot szerzett. a) Hány jó válasza volt? b) Hány kérdésre nem válaszolt?

Peter Zolczer
J. Selye University
Faculty of Education
Department of Modern Philology

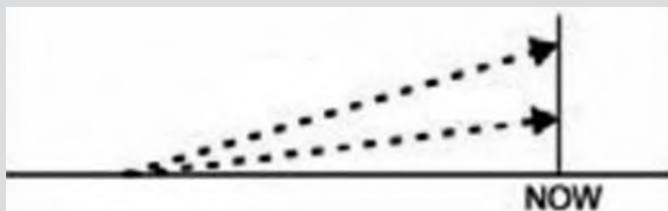
Using Diagrams for Teaching (and Remembering) the Usage of Tenses [Part 2]

OVERVIEW

This article is the continuation of an article published in the previous issue of the journal, dealing with a technique of teaching and remembering the usage of English verb tenses. The main idea of the technique is that the students should memorize the diagrams only, instead of cramming all the rules and situations in which a tense is used. When they need them, they can deduce the rules and situations from the diagrams without using any external source. In order for this to work and be effective it is essential to create diagrams where every line and curve has a meaning.

DIAGRAMS, TENSE USAGE AND EXPLANATIONS

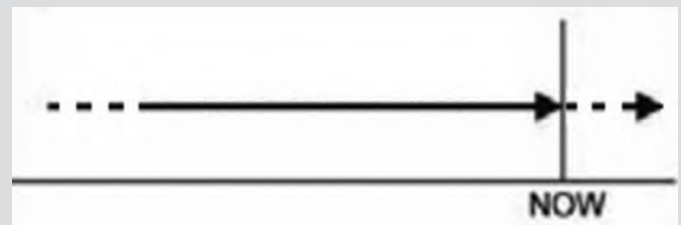
PRESENT PERFECT

Understanding Present Perfect is not easy, especially for students with Hungarian as their mother tongue. The reason for that is relatively simple: in English (as the name of the tense shows it clearly) Present Perfect is a present tense, but in Hungarian, we use the past tense to express it [I have already seen this movie → Már láttam ezt a filmet]. We use the Present Perfect not to express the past activity, but to emphasize the activity's effect on the present moment. The two blue dashed lines on the diagram represent the effect of the activity. The beginnings of the arrows show us that the activity happened in the past (left side of the horizontal timeline, divided by the present moment: "NOW"), and are pointing to the present moment (have an effect on it). When we say "I have opened the door", it is not the physical movement of opening the door which is important, but the fact that the door is now open (the guests can step inside the house). There are certain key words that, if present in the sentence, in most cases indicate the use of Present Perfect: already, just, yet, still, lately, recently etc. It is important to note that the beginnings of the arrows on the diagrams can be replaced, so that e. g.

they almost reach the present moment. In this case the activity has ended only a few minutes or even seconds before the time of speaking ("I'm not hungry at the moment. I have just eaten."). Present Perfect is used not only when the past activity has an effect on the present moment, but also when there is a lack of a past activity ("I have not read this book yet"). In these cases, the lack of the activity (reading the book) itself is the effect on the present moment. In other words, the effect on the present moment can be created by the lack of an activity as well. Of course, instead of the word 'activity' we might as well use the word 'experience' ("I have already tried bungee jumping"), or 'state' ("I have already been married once").

PRESENT PERFECT CONTINUOUS

Present Perfect Continuous is used when we want to express that the activity started in the past and it is continuing up until the present moment or even continues into the future. The beginning of the blue arrow on the left side of the diagram represents the past time when the activity started. The fact that it is dashed indicates that the time can be known ("since 7 o'clock this morning"), or unknown ("for years"). The two ends (heads) of the arrow show that the activity might have ended just before the present moment ("Her clothes are dirty. She has been playing in the mud again."), or might continue into the future ("He has been playing basketball for 5 years."). It is important to note that the negative form of Present Perfect Continuous is rarely used ("I haven't been playing chess for 10 years."), we use the simple perfect form instead ("I haven't played chess for 10 years."). In case of complex verbs (to be in love; to be married etc.) we also do not use the continuous aspect of Present Perfect, we use the simple form instead ("I have been married since 2008" and not "I have been being married since 2008"). The same is true for professions: "He has been a doctor for 6 years" and not "He has been being a doctor for 6 years").

NOTE

An engaging activity can very easily be created by asking the students to compare the new diagram(s) with those which they are already familiar with, even before explaining them the new tense (e. g. Compare the diagrams of Present Continuous and Present Perfect Continuous). After they get fluent with the interpretation of the diagrams, they will be able to deduce the rules for previously unknown tenses without prior explanation. Further tenses with their diagrams and descriptions are coming in the next issue (Part 3).